

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKÜ POLITIKAI KÖZLÖNY.

ELŐFIZETÉSI ÁR:
 Egész évre . . . 12 kor. Negyedévre . . . 3 kor.
 Félévre . . . 6 kor. Egyes szám ára 20 fillér.

Felelős szerkesztő:
BITTERMANN SÁNDOR.

Kiadótulajdonos:
BITTERMANN NÁNDOR.

Hirdetéseket és nyiltéri közleményeket
 a kiadóhivatal vesz fel és azok előre fizetendők.
 MEGJELEN MINDEN KEDDEN ES PENTEKEN.

A régi módszer.

Zombor, július 6.

Mióta jó Sallustius egyik történelmi művének bölcselkedő bevezetésében klasszikus rövidséggel kifejezte azt a természeti tapasztalatot, hogy *omnia orta occidunt et aucta senescunt*; s a tudományos természetvizsgálat eredményei teljesen igazolták e tapasztalat igazságát, akár mérget vettünk volna rá, hogy minden, ami keletkezik, elmúlik és minden, ami fejlődik, lehanyatlak.

Egy különös jelenség azonban homlokegyenest ellenkező tapasztalatokkal szolgál az elfogulatlan megfigyelőnek s erősen rengeti a klasszikus szálló ige igazságába vetett hitünket. Ez a különös jelenség a Bácsmezei Függetlenség módszere, mellyel a közélet eseményeit kritika s az ellenkező véleményt cáfolás alá veszi.

Szépség, erő, gazdagság mind elmúlik körülötte; elmúlt a nemzeti ellenállás fénye és dicsősége; elmúltak a hatalom aranjú szép napjai: csak a Bácsmezei Függetlenség módszere, mint az eredendő bűn, maradt változatlanul ugyanaz, ami kezdetben volt. Szerkesztők mentek, szerkesztők jöttek; hivatottak léptek a hivatlanoktól bito-

rott örökbe: de a módszer csak nem változott, a hivatott Ézsau-kéz is mind csak a hivatlan Jákob-hangot uralja.

E módszer első alapelve: konokul ne lásd, ami ellened szól, még ha szemet szurna is; ellenben csökönyösen lásd, ami melletted bizonyít, ha még annyira észrevehetetlen is. Ilyen alapelv mellett igazán nem csoda, ha a Bácsmezei Függetlenség szemében a mi megdönthetetlen tényeink vastag lapsusok, azonban a saját elvetett sulykai meg annyi fején talált szeg. S a folytonos gyakorlat által annyira beleélte már magát a láthatónak nem-látásába s a láthatatlannak látásába, hogy talán ha akarna sem tudna már helylyesen látni. Valóságos publicisztikai Hári János vált belőle, aki politikai kocsintásait maga hiszi valóságnak leg-erősebben, akármilyen nagyot tüszent is rá a Bácska diákja.

Akik mindig mások szemével néznek, azokkal talán el lehet hitetni, hogy az 1906-iki választás alkalmával a szabadelvű ifju szerelmeskedését elutasította a független hajadon; akik azonban saját szemökkel látták, hogy az ifju fel nem kínálkozott, azokat nem lehet becsapni a mondva csinált kocsintással. Nem az az adoma talál ide,

melynek „Rózi megvetlek“ a csattanója, hanem az a másik, mely ugy csattan: „Száli, te dicsekszel.“ Avagy micsoda asszonyosan ingatag nemzeti felháborodás az, mely 1906-ban a szabadelvű finnyás rókákat kergeti vissza sötét odvaikba, 1910-ben pedig a függetlenségi büszke oroszlanokat kaszabolja halomra?

S így vagyunk a másik esettel is. Hogy a volt függetlenségi főispán alatt özőnével választottak a vármegyei törvényhatósági bizottságba hatvanheteket, azt a Bácsmezei Függetlenség a volt főispán *tulhajtott* elnézésének és engedékenységének tudja be. Aki azonban ismeri — hogy egyebet ne említsünk — a palánkai főszolgabíró választásának rikitóan jellemző esetét, azelőtt tiszta sor, hogy szegény volt főispán *kénytelen* volt elnézni a hatvanhetes bizottsági tagok beözönlését. Tulhajtott és kénytelen elnézés között pedig ég és föld különbség van, — azt talán a Bácsmezei Függetlenség is el fogja ismerni.

E módszer alapelveivel természetesen jól megáruznak egy gyékényen a csúrés-csavarás, ráfogás, agyonhurrogás, bevált eszközei az avatatlanok megejtésének, kik az agyonlármozott

RÁCZITS és CZVRKUSITS fűszer és csemege üzlete ZOMBOR.

Kávé és tea behozatal a termelő országokból.

Miért fölösleges ma már, hogy kávé és tea szükségleteit
 :: a fővárosban vagy Trieszti cégeknél szerezzé be? ::

Mert fenti cég nagyarányu forgalma révén ezen cikketek nagymennyiségben egyenest
 a termelő országokból szerzi be, és így módjában áll bármily nagy Import-céggel
 :: a versenyt felvenni, oly módon, hogy a LEGFINOMABB minőségű ::

KÁVÉT vagy TEÁT

aránytalanul olcsóbban szállítja mint a trieszti stb. cégek. ➡ ➡ ➡ ➡

ÁLTALÁNOS KÖZKEDVELTSÉGNEK ÖRVENDŐ

„COLUMBIA“ pörkölt kávéink árjegyzéke:

„COLUMBIA“	igen finom keverék	1 kilo	. . .	3-60 K
„	Sebastiano	1 kilo	. . .	4-— K
„	Ceylon	1 kilo	. . .	4-40 K
„	Kingston	1 kilo	. . .	5-— K
„	Karlsbadi	1 kilo	. . .	6-— K
„	gyöngykávé	1 kilo	. . .	4-40 K

1 postacsomag 4 1/2 kilo vételnél bérmentve. ➡ ➡ ➡ ➡ *—56 ➡ ➡ ➡ ➡ Kérjen árjegyzéket!

BOURBON a legkiválóbb cigaretta-
: : hüvely és papir. : :

Hamu és ártalmas zsiradék nélküli.

Gyári főraktár és elárúsítás:

30-20

Zomborban, a különlegességi tőzsdében.

igazságot meg nem hallják s a ráfogás támadásában az igazságtalanságot meg nem látják. Ha mi a ferditésekkel szemben higgadtan megállapítjuk a tényeket, akkor a Bácsmezei Függetlenség szerint „bőszült vehemenciával feljajdulunk, mert az operáló késsel eleve-nünkre tapintott“; ha rámutatunk sértő kifejezéseire, akkor „a verbászi kerület praetoriánusait ellene ugratjuk és hecceljük“; ha a zombori képviselőválasztással bizonyítjuk, milyen rossz próféta, akkor „vérforraló cinizmussal Nikolitsek égrekiáltó istentelenségeinek rut gyümölcsét trofeumként állítjuk oda.“

De nem folytatjuk tovább, hisz' mind ez a sok ravaszkodás — mint ugyancsak az a Phaerdrus mondja, kit laptársunk megtett Aesopusnak — *ignotos fallit, notis est derisui*, csak az avatatlankat ejti meg, az avatottak nevetnek rajta. Elkészönőben azonban szolgálunk egy jó tanácssal. A mód-szerhez, melyet a Bácsmezei Függetlenség még mindig jónak lát követni, nagyon ajánlatos a *mendacem oportet esse memorem* „nem épen tisztas, de derék szabálya“, melyet Arany János szabadon így tesz magyarrá: „— Cikk — költő hazudj, de rajt' ne fogjanak.“

A vármegyei közgyűlés elhalasztása. A Bácsmezei Függetlenség azon gyanúsítása, mintha a vármegyei közgyűlést szabályellenesen odázták volna el, hiteles értesülésünk szerint minden alap nélkül szűkölködik, mert a közgyűlés elhalasztása közbejött akadályok miatt a belügyminiszter előzetes engedélye alapján teljesen szabályszerűen történt.

Közigazgatási bizottsági ülés.

Bács-Bodrog vármegye közigazgatási bizottsága *Vojnits* István főispán elnöklésével tegnap tartotta meg rendes havi ülését.

Jelen voltak dr. Deák Béla főügyész, Scultety Ferenc árvaszéki elnök, dr. Sági Samu tb. főorvos, Poppovits Aurél kir. táblai főügyész, Fodor Mihály kir. tanácsos, pénzügyigazgató, Faragó János kir. tanfelügyelő, Kende Ignác főmérnök, Evetovits János, id. Szemző István bizottsági tagok és Walient Nándor aljegyző, mint a bizottság jegyzője.

Az ülésen a szakelőadók a következő jelentéseket terjesztették elő:

Közegészségügy.

Dr. Sági Samu előterjeszti, hogy az általános egészségügyi állapot e hó folyamán — az előző hónapban észlelt kórmozgalomhoz képest — kedvező volt; a felmerült betegülési esetek, tekintve csekély számújukat és veszélytelen jellegüket, a hatósági közegek rendszerinti eljárásán kívül egyéb külön intézkedést nem igényeltek, úgy hogy a közegészségügyi szolgálat mindenben a rendes kereten belül maradt.

A helyzet javulásának ezen örömdetes jele mellett kiemelendő még, hogy úgy a rendszerint előfordulni szokott betegségek, mint pedig a heveny-ragályos kórok számarányban jelentékeny mérvű csökkenés állott be, amelyek közül észleltetett:

1. A roncsoló toroklob 13 községben és pedig: Hódság, Liliomos, Szentfűlöp, Sztapár, Keresztur, Óverbász, Cservenka, Óbecse, Csantavér, Nádajla, Sajkásgyörgye, Mohol, Gádor és Zentán, összesen 51 esettel, ezek közül gyógyult 37, meghalt 5, ápolás alatt maradt 9.

2. A vörheny 9 községben, u. m.: Óbecse, Káty, Mozsor, Bácsföldvár, Kishegy, Temerin, Zsablya, Csurog, Órszállás, Magyarkanizsa és Zentán, összesen 83 esettel, amelyek közül meggyógyult 55, meghalt 13, ápolás alatt maradt 15.

3. A kanyaró 6 községben, névszerint: Óbecse, Palánka, Ó- és Ujpalánka, Mohol és Órszálláson összesen 103 esettel, ezek közül meggyógyult 76, meghalt 2, ápolás alatt maradt 25.

Előfordult még a hagymáz Topolya és Adán 3, a hőkhurut Martonos és Sajkásszentiván 3 és a fültömrigylob Zentán 4 esettel.

Végül megemlítette, hogy a belügyminiszter urnak folyó évi 64610. sz. rendelete értelmében a megye alispánja által megbízott a kolera elleni óvintézkedések megtételének ellenőrzésével, ez folyamathat van. Eddig az apatini és bácsalmási járásokba szállt ki, a tapasztalt hiányokat jegyzőkönyvbe foglalva az alispánnak bejelentette.

Ezuttal is hangsúlyozni kívánja, hogy nemcsak a kolera, hanem általában a fertőző-

Árad a Vág.

Tavaszdízik. A nap meleg csókjától,
A hegyormokról leolvad a hó,
S én a falumtól messze-messze, távol
Ugy aggódok:
Hogy megárad a szilaj Vág folyó.

Egy falut félték a Vág vize mellett,
Odavisz gyakran az emlékezet,
És üzenek a hajló füzeseknek,
Hogy élek még,
De visszatérnem többé nem lehet.

Az arany hajnal ott lángolt föl nékem,
Ott bámultam a lebukó napot,
S a Vág morajló, zuhogó vizében
Elhallgattam,
Hogyan zokognak a vizidalok.

Egy színes kagylónak, ó, hogy örültem,
Mít a folyó a partra kivetett,
És a fűvényben órák hosszat ültem,
Bogozgattam
Mesebeli, szép álmképeket.

S mi lett belőlem, mivé lett a gyermek,
Ki ama tájról eltűnt egy napon,

A folyó, a part, a mezők elfeledtek.
S talán te is,
Játszóhelyem: kicsi homokhalom.

A Vág völgyéből kisodort az élet,
Akár a kagylót hőmpölygő folyam,
De mikor éltem alkonyához érek,
Egy vágyam van,
Hogy ottan pihenhessek boldogan.

Add jó uram, ha a Vág meg is árad,
Ha el is önt partot, mezőt, utat,
S ha el is önt utjában minden gátat,
Add jó uram.

Hogy el ne öntse az én falumat! . . .

Peterdi Andor.

Sissy.

— Emlékezések Erzsébet királynénkra. —

Irta: **Zsoldos Benő.**

Megvallom, fölöttébb szeretném megtudni annak a pompásan elbeszélő „distinguished foreigner“-nek a nevét, kinek legfrissebb sütetű könyve most érkezett meg a nagy angol metropolisból.* Ezt a kellőképen indokolt
* „Society Recollections in Paris and Vienna, 1879—1904.“ By An English Officer. London, John Long, 1908. —

kíváncsiságomat pedig az a nem mindennapi szellemi élvezet idézte elő és éleszti egyre, melyben a tiszteletreméltó „an english officer“ kryptogramm mögé rejtőzködő gentlemann, e könyvében papírra vetett eredeti megfigyelései révén részesíti az ő nyájas olvasóit.

A mi jeles „english officer“-ünk az ő bécsi tapasztalatairól és megfigyeléseiről emlékeztet meg, néhány kegyeletes lapot szentel a mi feledhetetlen Erzsébet királynénknak is. Idegen nemzet írójától szinte szokatlan az a tiszteletteljes rajongás, melylyel tragikus véget ért királynénk alakját — kit általában „the empress“ néven emlit — körülveszi írásaiban. Csak látásból ismerte Erzsébetet fiatalokora óta, de életének minden jelentősebb mozzanatáról, fenséges jellemének minden kiválóbb megnyilatkozásáról pontos tudomása volt egyik legmeghittebb barátjának, báró Orczy Bódognak, az egykori intendánsnak közlései révén, aki, mint tudjuk, személyesen is jó ismerőse volt királyunk megboldogult feleségének.

Sissy . . . E néven is többször emliti Erzsébetet a mi ismeretlen angol krónikásunk. A királyné még ifju éveiben, szülőitől kapta ezt a becézgető nevet, de gyakran így szólította őt szerető férje, Ferencz József is . . . Ez időtájt látta először az író. Mint mondja, feltűnően szép volt Sissy ezekben a napokban. Épen Wight-szigetére utazott akkor. Mikor

és ragályos betegségek elleni prophylaxisnak a leghathatósabb tényezője a lakosságának kifogástalan ivóvízzel való ellátása. Ennek elérésére talán célszerűnek mutatkoznék, hogy a községi autonómiának némi bifurkálásával az ártézi kutak furása, vagy ott, hol a talajviszonyok ezt nem engedik, Norton-féle kutak felállítása záros határidőn belül imperative elrendeltessek.

Tanügy.

A nem állami tanítók fizetésének rendezése céljából az elmúlt hónapban 200 K, eddig összesen 203,048 K államsegély utalványoztatott. Az 1908. évi 46. t.-c. értelmében a szenttamási izr. elemi iskola 464 K tandíjpótló segélyt kapott. Wenk Károly veprődi róm. kath., Csepcsányi Béla, Kleusz Henrik, Tóth Endre ujverbázi ág. ev. és Tolnai Ábrahám ósziváci izr. elemi iskolai tanító nyugdíjaztattak. Az ósziváci izraelita elemi iskola teljes elnéptelenedés folytán megszűnt.

Allamépítészet.

A törvényhatósági közutak és az azokon levő műtárgyak állapota kielégítő.

Az állami beruházási utépítések közül:

a) a bács—zsablya—titeli tvh. közut 89—94·840 és 96·540—106·532 km. szakaszán Sajkásszentiván és Titel között a hengerelés 6 km. hosszban elkészült, a még hiányzó könyagnak a helyszínére való fuvarozása a dunai nagy vizállás miatt még mindig szünetel;

b) az ujvidék—szegedi tvh. közut 94·650—104·933 km. szakaszán Zenta és Magyarkanizsa közt az utépítés teljesen befejeztetett;

c) a bács—zsablya—titeli tvh. közut 15·7—27·4 km. szakaszán az alapkövezés, kavicsolás és hengerelés folyamatban van és a munka most már jól halad;

d) a jánosalmi vasuti állomáshoz vezető tvh. közuton a vállalati munka teljesen befejeztetett és a hengerelés is közel áll a befejezéshez;

e) a bács—zsablya—titeli tvh. közut 43·969—60, 63—68 és 70—76·107 km. szakaszain Ókér és Zsablya közt a földmunka majdnem befejeztetett és a kőszállítás rövid időn belül fog megkezdetni;

f) a Zsablyától a zsablyai révig vezető tvh. közuton a földmunka 95%-a befejeztetett és az alapkö kifuvározása is nagyon előrehaladt;

g) a hódság—dérnye—bács—bácsujlaki tvh. közuton a földmunka befejeztetett. a könyagok szállítása pedig folyamatban van;

h) a zombor—palánkai tvh. közut 15·2—26·0 km. szakaszán Sztapár és Doroszló között a földmunka közel áll a befejezéshez, a könyagok szállítása pedig folyamatban van;

i) az ujvidék—szegedi tvh. közut 60·2—66·013 km. szakaszán a földmunka befejeztetett és a könyagok fuvarozása folyamatban van;

k) a bács—vajszkai tvh. közuton a munkát a vállalkozó még nem kezdte meg, mert a szerződés még nincsen jóváhagyva;

l) a pincéd—verbázi tvh. közut kiépítésére nézve az elkészített műszaki művelet alapján a kereskedelemügyi m. kir. miniszterium a helyszíni bejárást folyó hó 27-ére kitűzte, miért is remélhető, hogy ezen utépítés is rövid időn belül lesz megkezdhető.

Előfizetési felhívás

a

„BÁCSKA”

XXXIV. évfolyamára

Előfizetési feltételek:

Helyben házhoz hordva, vagy vidékre postán küldve:

Egész évre	12 korona.
Fél évre	6 korona.
Negyedévre	3 korona.

Néptanítók számára:

Egész évre	8 korona.
Fél évre	4 korona.
Negyedévre	2 korona.

Előfizetési pénzek **Bittermann Nándor és fia** könyv- és könyomdájába küldendők.

Dovernél partra szállt: egy rokonszenves megjelenésű, csinos bajszu fiatal osztrák hirtelen megcsókolta a királyné kezét s egy pompás virágcsokrot nyújtott át neki alattvalói hódalata jeléül. Sissy nyájas főhajtatással viszonzta a fiatalember figyelmét s aztán vonatra szállt, hogy folytassa útját Ventnor felé . . .

Erzsébet — aki még tizenhat éves sem volt, mikor királyunk őt Ischlben eljegyezte, sőt az esküvőkor, 1854. április 24-én is csak négy hónappal haladta túl a tizenhatodik életévét — nem valami szívesen tartózkodott Bécsben sokáig. Terhére voltak neki az udvari élet ezerféle formalitásai és korlátai. Szinte könnyebbülten lélekzett fel, valahányszor újra megpillanthatta Bajorország hegyes-völgyes vidékeit . . . Fiatalkorában, mikor még csakugyan Sissy volt a jó Erzsébet királyné, egy alkalommal teljesen egyedül, minden kíséret nélkül ment sétálni Bécsben a Kärthner-strasséra. Természetesen, azonnal felismerték s mikor egy boltba betért egyet-mást bevásárolni, hamarosan impozáns ember-tömeg verődött össze a boldogságtól áradozó kereskedő üzlete előtt . . . Hogy, hogy nem, az udvarnál is megneszelték ezt az ártatlan kis epizódot s az egyik udvarhölgy nem is késett hódolatleljes formában értesítésére adni a fiatal királynénak, hogy egy császárnénak már mégsem kellene ilyet tenni! . . . Boszantotta is ez a dolog meglehetősen Erzsébetet

s Bécsben azontul nem is sétált egyedül soha sem . . .

Orczy báró szokta volt elbeszélni „english officerünknek” azt az epizódot, mely a királyné nemes lelkét kitűnően jellemzi. Erzsébet ugyanis egy napon Bécs utcáin sétálva kíséretével, néhány kisebb ezüstpénzt dobott egy öreg koldusnak. Valamivel később egy rongyokba burkolt, de feltűnően csinos arcu koldus-lányka vetődött eléje. Ennek már egy aranyat adott a királyné.

Egyik udvarhölgyének nagyon furdalta az oldalát ennek tapasztalása s nem is késett ez iránt kérdést intézni:

— Felséges asszonyom, mi az oka, hogy ennek a kis leánynak sokkal többet adott, mint az öreg koldusnak?!

— Én előttem — válaszolt a királyné — mindig nagyon rokonszenvesek a csinos arcu gyermekek s nagyon szeretek minden dolgot, ami szép!

Az angol író egyszer Baden-Badenben találkozott vele, mikoron a királyné legfiatalabb leányával, Mária Valériával a parkban sétálgatott. Az angol tiszt a lehető legnagyobb tisztelettel üdvözölte a szép asszonyt — ez pedig egy kecses meghajlással fogadta a közszóntést. Nem csekély meglepődéssel jegyzi fel írónk, hogy az „empress” ez alkalommal nem emelte a legyezőjét az arca

Takarékbiztosítás a sztanicicsi takarékpénztárnál.

Egy füzetecske fekszik előttünk, melyet a sztanicicsi (őrszállási) takarékpénztár adott ki. Az életbiztosítást tárgyalja ezen füzetecske értelmesen és alaposan. Amint átolvastuk, azonnal meggyőződünk arról, hogy ennél hasznosabb és előnyösebb életbiztosítás az eddig megjelent különféle életbiztosítási problémák közt még nem fordult elő. Hiszen olyan drága az életbiztosítás egyéb életbiztosító intézeteknél, hogy a biztosított a reáháramló kötelezettségeket betartani teljesen képtelen és csak az engedhet meg magának ilyen lukszust, aki legalább is megfelelő vagyonnal rendelkezik. Szegény ember egyáltalán képtelen erre a mai szűk világban.

Különösen nagy előnnyel bír tehát a többi életbiztosítás fölött a sztanicicsi takarékbiztosítás azért, mert szegényebb sorban lévő családapa is minden megérőltetés nélkül könnyen fizetheti a heti egy koronás betéteket.

Valóban örülnünk kell ezen új rendszerű életbiztosításnak és tisztelettel kell meghajolni azok előtt, kik az életre való eszmét fölvetették és a mai rendkívül nehéz megélhetési viszonyok közt a szegény emberek pártfogását és támogatását tűzték ki célul ezen olcsó életbiztosítással. Hiszen a munkában meggyőnyedt családapa már valóban nem tudja, hogy a folyton emelkedő drágaság miatt mitévő legyen családja szerezett tagjaival szemben.

Gyermekeink neveltetése és taníttatása, leányaink kiházasítása és aggkorunk kényelmesebbé tétele annyi gondnal és ólomsulllyal nehezedik reánk, hogy egy szerény körülmények közt tengődő családapa valóban fájdalommal tekint a bizonytalan jövőbe és szívet folyton marcangolja az a tudat, hogy mi lesz családjával, ha megszakad életfájának gyökere.

elé, mint azt egyébként tenni szokta hasonló esetekben.

Minden angol sportember előtt köztudomású, hogy néhai királynénk kitűnően tudott lovagolni. Elsőrendű lovas volt. Ezt maga az ismeretlen „english officer” is készségesen elismeri. sőt bizonyítja is Middleton nyomán, aki neki valamikor sokat beszélt Erzsébet királynénk e nemű szenvedélyéről. Ez a tiszteletreméltó angol gentleman csodálattal vegyes lelkesedéssel szokott megemlékezni arról, hogy mikor ő egy udvari vadászat alkalmával Erzsébetet kalauzolta: valósággal a háta borzongott egy-egy olyan lovas „salto mortale”-től, amelyet, akár tetszett, akár nem, neki is meg kellett tenni a királynéval együtt. Pedig hát maga Middleton sem volt holmi vasárnapi lovagló. A hidegvérű anglusok is ámulnak Erzsébet királyné bámulatos idegzetén.

Még egészen serdülő korában — mikoron virágzó tavaszát élte Sissy — pompásan tudott citerázni. Tudvalevő, hogy Istenben boldogult atyja, a nagytehetségű Miksa bajor herceg, elismert citerajátékos volt a maga idejében s még jól ismerik egyik-másik dalát, amelyet citerára ő maga komponált. Orczy Bódog báró gyakorta emlegette a mi ismeretlen angol írónk előtt, hogy ő számtalanszor játszott együtt citerán a szépséges, fiatal Sissy-vel.

Ezt a szomorú gondolatot elűzni és a jövőt biztosítani tűzte ki célul a sztánicsi takarékpénztár az olcsó életbiztosítással.

Üdvös a gondolat és nemes a cél!

Mert ha meggondoljuk, hogy minden 1000 kor. biztosítási összeg után hetenként csak 1 korona betéttel terheljük meg magunkat és 15 év múlva 1000 koronát kapunk kamat-kamatostul csekélyke heti betétjeink után, akkor valóban öröm tölti el a keblünket, mert biztos tudatában vagyunk annak, hogy ily szép összeg mellett családunk hátramaradt tagjai már nem lesznek kénytelenek bizonytalan jövő elé tekinteni és nyomorral küzdeni.

A biztosítás 20-tól 60 éves korig köthető és pedig nemcsak egy 1000 koronás egységig, hanem tetszésszerűen 1000—1000 koronás egységekig fel egész 50000 koronáig.

Ime egy példa. Ha egy 25—50 éves egyén takarékbetétként hetenként 15 éven át 4 koronát fizet, vagyis 4000 (négyezer) koronás egységet vállal magára, akkor befizet összesen 3100 koronát, melyért 14 év alatt 4% kamatkamattal 4000 koronát kap 15 év múlva. De ha előbb elhalna és elhalálása esetére a családját kívánna biztosítani, ugy a fenti 4 korona heti betéteken kívül még egy igen csekély pótlékot kellene fizetnie hetenként, ami minden 1000 korona után egy 25 éves egyénnél az első évben 17 fillért és minden következő évben mindig kevesebbet és kevesebbet tenne ki, úgy hogy a 15-ik évben már csak 8 fillér volna 1000 korona után ezen pótdíj. És ha a biztosított fél korábban, vagyis 15 év előtt halna el, akkor a befizetett heti 4 koronából gyűjtött tőkét a társaság 4000 koronára egészíti ki.

De ha az illető időközben olyan körülmények közé jutna, hogy a heti betéteket nem bírná tovább fizetni, vagy nem akarná bevárni a 15 évet avagy az elhalálást, akkor fölmondhatja a biztosítást és a befizetett összeget egyszerűen *takarékpénztári betét*é változtatja át és azt bármikor fölveheti a „sztánicsi takarékpénztárnál“ 4%-os kamatok kamatjával együtt.

Hát ez olyan kézzelfogható előny, melyet eddig egyáltalán nem tapasztaltunk az életbiztosítás terén. És különösen nagy jótétemény a szegényebb sorban lévő tagok családaira. De nemcsak a férfiak, hanem a nők is *ugyanazon feltételek* mellett — egy fillérrel se drágábban — biztosíthatják magukat. Ez pedig a nőket illetőleg szintén megbecsülhetlen jótétemény.

Hogy egy szerény viszonyok közt élő családapa, legyen az tisztviselő, kereskedő vagy iparos, minden nehézség nélkül megtakaríthat hetenként 1 koronát, az kétségtelen és ezen megtakarított csekélyke összeggel a heti betétek folytán éppen nem megvetendő tőkét biztosít magának és családjának.

Nem lehet tehát eléggé hangoztatnunk azt, hogy mindenki ragadja meg ezen kínálkozó kedvező alkalmat és belépve tagnak a biztosító társaságba, magának és családjának gond nélkül jövőt biztosítson.

Nem vagyunk az „Eldorádóban“, hol sült galambok röpködnek a levegőben, hanem igen nehéz viszonyok közt tengődünk, meg kell tehát ragadnunk az önként kínálkozó nagyszerű alkalmat, hogy úgy segítsünk magunkon és családunkon, ahogy tudunk és ahogy lehet. Hiszen a jó magyar közmondás is azt tartja, hogy: „Segíts magadon és az Isten is megsegít!“

Még csak azt jegyezzük meg, hogy minden érdeklődőnek szívesen nyújt *ingyenes* felvilágosítást és utbaigazítást dr. Balogh Ernő zombori ügyvéd ur, mint a sztánicsi (őrszállási) takarékpénztár jogtanácsosa, vagy maga a sztánicsi takarékpénztár.

H I R E K.

Goeser rózsakiállítás.

Városszerte minden hirdető táblán lepedőnagyságu falragaszokon adatik tudtára a város és környéke rózsakedvelő közönségének, hogy megnyílt Zomborban a Goeser-féle rózsatelepen a rózsakiállítás.

Amidőn a rózsakiállításról megemlékezünk, nem azért tesszük, hogy a szokásos sablonos kitételekkel a közönség figyelmét e kiállítás megtekintésére tereljük, hiszen ingyen, minden belépődíj nélkül lehet a telepen a látóvalókat megtekinteni, hanem tesszük azért, mert azonkívül, hogy nem közönséges dolgokat produkál Goeser a rózsatenyésztés terén, de mert ez a szó valódi értelmében tanulságos.

Már a múlt évben elmondottuk e lap hasábjain, mikor az első rózsakiállítást rendezte ez a minden ízében szakavatott rózsanevelő az ő mintatelepén, hogy milyen eljárást követ a rózsatenyésztés körül, miért is ezuttal csak arra akarunk szorítkozni, hogy megemléssük, hogy Goeser miként tudja rózsáit úgy nevelni, hogy azok akkor nyiljanak és virágozzanak, amikor ő akarja.

Igazán csodálatos hallani ennek az egyszerű, szerény embernek szavait, amikor látogatóinak arról kezd mesélni, hogyan figyeli meg már a magról kelt csemetét és kíséri figyelemmel annak minden fejlődését egész addig, míg az meghozza első virágját az első rózsát. Valóságos lelkesedéssel beszél azokról a procedurákról, melyeken a magból való kikelés pillanatától kezdve az első rózsza megszületéséig az alany keresztül megy és hogy miként kell azt nevelni, ápolni addig az időig, ami nem csekély idő, mert teljes hét esztendő kell hozzá — míg a rózsát meghozza.

Mult esztendei kiállítása abba az időbe esett, amikor a rendes rózsanyílás ideje volt. Az ideji kiállítás ép egy hónappal későbbre esik és a kiállítás területén látható rózsák nemhogy teljes virágzásukban volnának, hanem majd csak most fogják virágpompájukat kifejteni.

Goeser kertész ezen kísérletei, hogy akkor virágoztassa rózsáit, amikor ő akar, teljesen beváltak. Amikor városszerte mindenütt elvirágoztak a rózsák, akkor a Goeser-telepen — tehát egy teljes hónappal későbbben — a legteljesebb pompában kezd virágozni a rózsza minden fajtája. Nagy szakismeret, még több szeretet és kitartás kívánthatik meg ahhoz, hogy ily eredmény elérhető legyen. Hogy kísérletezése e téren mennyire sikerrel járt, legkésebb bizonyíték

az, hogy már március hóban voltak virágzó rózsái.

Jövőre kísérletet tesz, hogy február hónapban legyenek már virágzó rózsái. — Célja: elérni azt, hogy hazánkban termeljünk annyi és oly szép fajú rózsát, hogy ne szoruljon virágkereskedelmünk a külföldre, hanem hazai földön legyen a szükséglet beszerezhető télen is, mely törekvése közgazdasági szempontból is igen fontos és dicséretes és a legnagyobb méltánylást érdemli.

Jelenleg mintegy háromszáz faj van a kertészetben képviselve. Új fajokból mintegy 50 féle.

Új fajok, különlegességek a következők:

1. Friedrich Horms. 2. Popa Lambert. 3. Ellen Wilmond. 4. Königin Vilhelmine. 5. Queen of Spain.

Az első különösen szép színű fehér és sárga színösszefolyással, hálás és tartós. A Popa Lambert óriási nagyvirágú, a Poul Meronhoz nagyon hasonló rózsaszínű kellemes illattal, igen tartós. Ellen Wilmond fehér virágos, rózsaszínű lehellet rajta, szintén óriási virággal. A Königin Vilhelmine virága rózsaszínű, hasonló a Cactus Thalienhez. Queen of Spain, spanyol királyné, gyengéd husszínű rózsza, melynek belseje sötét rózsaszínű és igen tömött, sokáig virít. Megemléstésre méltó a Prince de la Bulgarie is, azonban, mint az egész rózsakiállítás királynéja, a rózsák koronája a Lion Rose kiemelendő. Oly csodálatos színösszetételben, hogy színének meghatározása majdnem lehetetlen. Látni kell és csodálni. Az igazi rózsakedvelőnek kimondhatatlan élvezetes látvány nemcsak speciális színénél fogva, de virágjának tökéletes alakjánál fogva is.

A párisi virágkiállításán egyik legszebb produktuma volt az elmúlt évben.

Amikor a fentiekben részletesen ismertettük Goeser Antal kertész rózsatelepén látható rózsakiállítást, ezzel még nem mondtuk el annak minden szépségét, amely azt ékesíti. Itt felhívjuk a látogatók figyelmét arra az élő sövényre, mely a telepet körülveszi. Nem közönséges és a nevelése is saját módszere Goesernek, mely sövénynél egyszerűre látható a sövényben egyforma távol-ságban az az alany, (egy gyönyörű gömbkoronájú fában) amelyből mellékágainak buktagatásából lett a sövény, mely a mellett, hogy szemgyönyörködtető dísz, egyúttal a leghatásosabb védője is a telepnek minden állat ellen.

A százezret meghaladó különböző rózsatelepön kívül van még egy specialitása Goesernek: a tuják, fenyők. Különösen az ezüst fenyők valóságos remek példányok. Érdemes megtekinteni ezt a kiállítást, mert nemcsak szép rendet talál a látogató mindenfelé, hanem sokat tanulhat ott nemcsak a hozzáértő, de a laikus is.

A látogatókat, amikor szemük, lelkük megtelt a sok szép látóvalótól, kényelmes padok várják, hol kellemes rózsailatban pihenhetnek. Goeser kiállítását megtekinteni elmulasztani, igazán kár.

Kinevezés. A szegedi kir. ítélőtábla elnöke Frey Imre dr. ügyvédjelölt, zombori lakost a vezetése alatt álló kir. ítélőtábla kerületébe díjtalan joggyakornokká nevezte ki és szolgálattételre a zombori törvényszékhez osztotta be.

Államsegély. A vallás- és közoktatásügyi miniszter Arnolyevits Dusánné szül. Branovácski Vidoszava zentai lakos gör. kel. szerb lelkész özvegynek 60 kor. államsegélyt engedélyezett.

Kinevezés. A pénzügyminiszter Kühn György zombori adóhivatali díjnokot segélydíjas adóhivatali gyakornokká kinevezte és szolgálatára a ráczkevei m. kir. adóhivatalhoz csatolta be.

Népkönyvtár adományozás. A földmivélségi miniszter a kerényi községi gazdakörnek egy 100 kötetből álló népkönyvtári könyvgyűjteményt és azok elhelyezése céljából egy könyvszekrény beszerzésére 20 koronát engedélyezett.

Brankovics patriárka hagyatéka. A szerb kongresszus által kiküldött számvizsgáló bizottság előadója, Muacsevics Vaszó most tette közzé jelentését Brankovics patriárka hagyatéka ügyében. E szerint a patriárka hagyatéka 930,001 koronára rug, mely összegből azonban a tartozások 187,568 kor. összegben levonandók lévén, fölösztásra kerül 742,432 korona. Ennek fele a szerb egyházi alapokat, másik fele része az örökösöket, Maximovics Milán eszéki ügyvédet és nejét illeti. Az utóbbiaknak még 265,262 korona követelésük van.

A bevásárlási könyvecské és a cselédek. Egy napilap cikket szentel a bevásárlási könyvecskének s azt elsősorban azért itéli el, mert gazdaságosabb dolog hitelben vásárlás helyett készpénzzel fizetni s a havi szükségletet a hó elején egyszerre bevásárolni. Ebben a cikknek teljesen igaz van, de megátadja a bevásárlási könyvet azért is, mert a mai „rossz cselédeknek” alkalmat nyújtanak arra, hogy gazdájuk számlájára egyet-mást maguknak vásároljanak. Hát ebben a cikkben már nincs igaza, vagy csak kivételesen van igaza. Alig képzelhető olyan könnyelmű, gondatlan háziasszony, aki minden egyes esetben meg nem nézné, hogy a könyvecskébe csak azok az áruk vannak-e beleírva, melyeket rendelt s melyeket a cseléd tényleg átadott. Azonban a cselédek efféle miskulanciáin könnyű segíteni. Állapodjék meg a háziasszony az illető kereskedővel abban, hogy csak azokat az árukat szolgáltatja ki a küldőnek, melyeket az urhölgy a könyvecskébe sajátkezűleg írt be. Vagyis a megrendelő beírja a könyvecskébe a kívánt áru mennyiségét és minőségét s a kereskedő csak az árakat jegyzi be az illető rovatba. Ezzel a kereskedő munkája is kevesbednek, a cseléd manipulációinak pedig teljesen bevágódnék az utja.

Eljegyzés. Móczár Gyula m. kir. honvédhuzsár hadnagy eljegyezte Halász Rizát, Halász Károly es. és kir. tábornok leányát Baján.

A drága cigaretták. A felemelt dohányárak most a következőképen vannak csomagolva: A Hölgycigaretta ötvenével, barna dobozokba van csomagolva, a dobozon kék zárószalag. A nagyság az eddigi, de a szopókának a dohányról érintkező részén köriratban fekete nyomással „M. kir. dohányjövődék” van nyomva, a dohánytartalom alsó részén pedig hosszában áll a név: Hölgycigaretta. Szintén fekete nyomással. A Sport százával van csomagolva barna dobozokba, piros zárószalaggal. Ugyancsak fekete nyomással félkör alakban a hüvelyen: „M. kir. dohányjövődék” és alatta: a Sport jelzés. A Princesas különlegességi cigarettán van legelőbb utítás. Ezentul tizével nem, hanem csak százával lehet kapni. Kék selyempapirosba szürke zárószalaggal van csomagolva a csinos, világoszöld színű bádogdoboz, amelynek fedelén egy erősen dekolletált hölgycigaretta látható. Maguk a cigaretták vastagabbak az eddigiéknél és kellemes illatúak. A felírás fekete nyomású, úgy mint a Hölgycigarettnál, a dohánytartalom alján szintén hosszában van reányomva: Princesas. A huszas dobozokon kívül megmarad az ötvenes csomagolás, de már ez kartondobozban.

Halálozás. Jankovics M. Lázár, a titeli munkapárt elnöke szerdán szívszélhűdéssé meghalt. Jankovics valamikor a szerb radikális párt egyik agilis harcosa volt.

Gondnokság alatt. Az ujvidéki kir. törvényszék Lábszki Péter péterrévei lakost elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

Allamsegély. A vallás- és közoktatásiügyi miniszter a gör. kel. egyházi célokra előirányzott javadalomból Kupuszarevits István zombori, Leszkovác Milán bajsai, Grba Manojlo paripási és Theodorovits Miklós boróci gör. kel. szerb lelkészeknek egyenként 120 kor. államsegélyt engedélyezett.

Térzene. Szombaton délután fél 6 órától fél 8 óráig az Erzsébet-ligetben térzene lesz. Belépődíj nincs. Az ülőhely ára 6 fillér. Az ülőhely jegy másra át nem ruházható.

Maradvány	93-56 K
Julius 5-én ülőhelyek után (245)	9-80 K
Adakoztak: Vértési Károly	2— K
Összesen	105-36 K
Junius 24-iki térzene	26—
Julius 5-iki	26—
Maradvány	53-36 K

A tudóvész pusztítása. A belügyminiszter jelentése szerint a magyar birodalomban 1911. évi január havában gümőkórban elhalt 6338 egyén. Ebben a számban vármegyénk 198, Zombor 14, Szabadka 40, Ujvidék 7 és Baja 7 halálesettel szerepel.

A borjuvágás szabályozása. Serényi Béla gróf földmivélségi miniszter most egy újabb rendeletet boesátott ki, amelyben a borjuvágást még jobban megszigorítja. A miniszter újabb rendeletében a négyhetesnél fiatalabb borjuk levágását tiltja el és fölszabja az összes törvényhatóságokat, hogy szigorúan utasítsák az állategészségügyi hatóságokat, hogy a visszasságok megszüntetése dolgában erélyesen intézkedjenek, továbbá szakközvegeik útján folytonos és hathatós felügyeletet gyakoroljanak, végül minden szabálytalanság megtorlása céljából a büntető eljárást folyamatba tegyék és példás büntetéseket szabjanak ki. A gazdaközönség előtt fölszabja magyarázni azt, milyen üdvös munka ez a miniszteri rendelet.

A madarak védelme. Hasznos madarak védelme karöltve jár a kártékony rovarok számának csökkentésével s így a gabona- és gyümölcstermés eredményének fokozásával. Ezért tehát minden józanul gondolkodó embernek erkölcsi kötelessége a hasznos madarak kímélése és gondozása. A fészkek, tojások és fiókák elszedése és forgalomba hozatala kihágást képez s az 1893. évi XII. tc. 65. §-a alapján 100 koronáig terjedhető pénzbüntetéssel sújtható. — Jó lesz, ha a szülők ezt a körülményt is megmagyarázzák esintalan gyermekeiknek, akik sok kárt szoktak okozni a hasznos madarak pusztításával, főleg tavaszkor a madárfészkek kímélésével.

Thököly-ut 10. sz. ————— Thököly-ut 10 sz

FELHÍVÁS.

BUTORT akar venni, az Aki **BUTORT** bizalommal

forduljon hozzám. .: Raktáron vannak:

polituros hálósobák, ugymint: köris,

cseresnye, zebra stb. Továbbá: modern

ebédlők, kredencek és uri szobák.

!! MEGRENDELHETŐK: !!

szalonok, könyvtárak, valamint

eredeti BRONZUTÁNZATU butorok.

Irodák, kávéházak és olvasótermek részére

butorok mindennemű színben saját tervem

szerint készpénzért, vagy részletfizetésre is.

50—20 Tisztelettel

Szpevák Béla,

— mőipari butorkészítő, —

ZOMBOR, Thököly-ut 10.

A vasut és az aratás. A vasutaktól megkeresés érkezett a rendőrségre, hogy tudassa a gazdálkodó közönséggel, hogy a terményeket a vasuti töltés mentén legalább is 100 méter távolságra helyezték el a vonatjárástól, mert az esetleges tűzkároktól a vasutak igazgatósága semmi felelősséget nem vállal. A gazdálkodók régen ismerik már ezt a tudnivalót, a figyelmeztetés azonban nem árt s jól tesz, ha tudomásul veszik, akiket illet.

A szabadkai Széchenyi-füvelő intézetbe középiskolai növendékek vétetnek fel. A növendékek rendszeres házioktatásban részesülnek. Uri ellátás. Havi díj 70 korona. Egy ingyenes (700) és fél ingyenes (350 kor.) helyre jó magaviseletű, jeles, szegénysorsu tanulók pályázhatnak. A folyamodvány az iskolai bizonyítvánnyal a szabadkai Széchenyi Jótékonyági Egyesület elnökségére címezve, az intézet felügyelőjének nyújtandó be július 20-ig Szabadka VI., István-utca 79. 3—1

Vojtha perujitást kér. A Haverda-pör fegyházban sinylődő bűnösei közül Vojtha Antal, aki a soproni fegyházban tölti tizesztendei fegyházbüntetését, sehoggy se bír belenyugodni sorsába. Uj védőügyvédje, dr. Baumfeld Lajos útján pörujitási kérelmet adott be a budapesti esküdtbíróshoz, amelyben ártatlanságát hangoztatja. Kéri a kihallgatását több börtönörnek és fogháztisztviselőnek, akik hallották, mikor Jánossy eldieskedett előttük azzal, hogy sikerült Vojthát és Haverda Mariskát bemártania. Vojtha szerint az se igaz, hogy ő azért járt Szabadkán, hogy a terepet előre tanulmányozza. Kéri továbbá kihallgatni Fehérváry Ferencné magánzónót, aki előtt Jánossy azzal hengegett, hogy ha nem kap pénzt, boszut áll és valótlanosságokkal berántja mind a kettőjüket. Mindezek alapján Vojtha kéri a reá kiszabott büntetés végrehajtásának felfüggesztését. Mikovich Lajos bíró, az esküdtbíróshoz helyettes elnöke, a kérvényt indítványtétel végett áttette a királyi ügyészséghez.

Ösztöndíj kereskedelmi főiskolai kurzust hallgató ifjaknak.

A szegedi kereskedelmi és iparkamara egy 300 koronás ösztöndíjat alapított oly Csongrád-, illetőleg Bács-Bodrog vármegyében illetékes szegénysorsu ifju számára, aki felsőkereskedelmi, vagy más középiskolai végzettség birtokában, tanulmányát valamely kereskedelmi főiskolai kurzuson folytatja. A 300 korona ösztöndíj az érdekeltnek akkor fog kiadatni, ha ez a kurzus első felében tanusított sikeres előmeneteléről bizonyítványt mutat elő. A kamara ez ösztöndíjra most hirdet pályázatot és fölhívja a pályázni kívánókat, hogy sajátkezűleg írt, belyegtelen folyamodásukat errettiségi bizonyítvány, vagy ennek hiteles másolata és vagyontalansági bizonyítvány melléklésével, továbbá a végzendő tanulmány megjelölésével 1911. évi augusztus hó 1-ig a szegedi kereskedelmi és iparkamarához küldjék be.

Gondnokság. Az ujvidéki kir. törvényszék Bacsí András szenttamási illetőségű egyént elmebetegség miatt gondnokság alá helyezte.

FENYVESI SAROLTA fűzőkészítő Bajáról július hó 8-án Zomborban lesz, kéri a hölgycözönséget, illetve mélyen tisztelt vevőit, kiknek kívánságára szívesen teszi tiszteletét, hogyha óhajtanak nála fűzőt rendelni, szíveskedjenek **bajai címére**, vagy **Hirth János** ur és **Matuschek Béláné** divatüzlete címén Zombor (Kossuth-utca) vele tudatni. 3—3

Nyári színeszet.

Műsor:

Péntek, július 7. Felére mérsékelt hely-
árrakkal zóna előadásul: **Cigányszerelem.**

Szombat, július 8.: Cabaret. **Édes
öregem.**

Vasárnap, július 9.: **Babuska.**

Hétfő, július 10.: **Muzsikuskány.**

*

Hétfő, július 3-án **Szent liget** vigjáték.

A szent liget a régi görögök múzsá-
temploma, hol mindenki az istennő — je-
lenlegi szépművészeti miniszter — kegyeit
keresi és ahol intrikán és szerelmen átjutunk
a dicsőséghez, elevenedik meg a nagyszerű
bohózatban. Francine (Sz. Rosos Gizella) a
nyárszolgálat lelkü írónő, kit nem izgat a
kitüntetés, csak az bántja, hogy egy nőtársra
kapja a rendjelet. Férje segítségével kiintri-
kálja a rendjelet és látva, hogy művészettel
esaládi élet lehetetlen, elégeti darabját.

A darabot fényesen adták. Szípköz-
gördületes előadás, jó hangulat volt. Szomor,
Gózon, Báródi Kató, Tihanyi, Somogyi és
Szomoriné legjavát nyújtották képességük-
nek. Mi haszna? Közönség szégyenletesen
kevés volt.

Kedd, július 4-én **Luxemburg grófja.**
Görög Olga a társulat új primadonnája ked-
veért adta a társulat Luxemburg grófját. Az
előadás többi része a szokott jó volt. Görög
Olga alakítása elsőrangú. Angelája bájosan
játsszó és kitűnően énekelt alakítás. Meglepett
biztos éneke és játéka és valósággal felvilla-
nyozta a közönséget.

Szerda, július 5-én **Cabaret és Vera
Violetta.** A Cabaret cabaret volt. Vera Vio-
lettában, Eysler operettében, az egész operette
társulat kiváló alakítást nyújtott. Nagy Pali,
Mezei Margit, Báródi Kató és Kozma alkot-
ása kiváló volt. A darab nagyon tetszett.
A Cabareban kitűnt Vajda Lajos segédének
kiváló humorával.

Művészet — Irodalom.

Schön Adolf könyvkereskedésében
kaphatók a július első hetében megjelent kö-
vetkező újdonságok:

Modern könyvtár. 68. sz. Wied, Circus
Mundi. Novellák. Zoltán Vilmos fordítása.
Ára 40 fill. 69. sz. Ritoók Emma, Négyen a
tűz körül. Novellák. Ára 40 fill. 70. sz. Biró
Lajos, A császár és más férfiak. Novellák.
Ára 40 fill. 71—73. sz. Méray-Horváth Károly
és a magyar politika: Politika és szociológia.
Ára 80 fill.

Ébert A., Krisztus vagy Róma? Ára
40 fillér.

Dr. Zelenyák János, Az egészség arany-
könyve. Ára füzve 4, kötve 5 kor.

Rudnyánszky László, A mai drágaság
okai és a teendők annak enyhítése és meg-
szüntetésére. Ára 2 kor.

Apáthy István, Gaal Jenő, Magyar tár-
sadalomtudományi szemle. 6. sz. Ára 2 kor.

Voinovich Géza, Budapesti szemle. 1911.
Július. Ára egész évre 24, félévre 12 kor.

Havas Emil, A vér. Elbeszélések. Ára
3 korona.

Heltai Jenő, Scherzo. Ára 3-50 kor.

Dr. Révész Béla, Állatlélektani tanul-
mányok. Ára 3 kor.

Jung Ungarn. Sechstes Heft. Juni 1911.
Ára 1-50 márka.

A „Vasárnapi Ujság“ július
2-iki száma első helyén a két új protestáns
püspök: Balthazár Dezső és Geduly Henrik
arcképét és életrajzát közli. A többi képek
a közelmúlt napok legérdekesebb aktualitásait
örökítik meg; köztük van Zita hercegnő,
Károly Ferenc József főherceg menyasszonyá-
nak egy ritka szép képe, képek az angol
koronázásról, Festetics Taszilo herceg arc képe,
képek a kecskeméti gazdaggyűlésről, a trieszti
Dreadnought-vizrebocsátásról, a bécs—buda-
pesti repülésekről, Rouen város millenniumi
ünnepéről, a szolnoki Tisza-hid avatásáról
stb. Szépirodalmi olvasmányok: Zsoldos
László regénye, Krudy Gyula novellája, Ha-
raszthy Lajos verse, Zoltán Vilmos Tasso-
fordítása, Atherton angol regénye. —
Egyéb közlemények: Marezali Henrik cikke
a Festetics-családról, Sárosi Bella cikke
az angol király koronázásáról, tárcacikk a
hétről s a rendes heti rovatok: Irodalom
és művészet, sakkjáték stb. A „Vasárnapi
Ujság“ előfizetési ára negyedévre négy korona,
a „Világ-krónika“-val együtt négy korona 80
fillér. Megrendelhető a „Vasárnapi Ujság“
kiadóhivatalában (Budapest, IV. ker. Egyetem-
utca 4. szám.) Ugyanitt megrendelhető a
„Képes Néplap“ a legolcsóbb ujság a ma-
gyar nép számára, félévre két kor. 40 fillér.

A „Kultura“ győzelme. Alig fél
esztendeje, hogy a „Kultura“ képes folyóirat
megjelent, máris az egész országban elterjedt
és teljes mértékben megerősítette azon meg-
győződésünket, hogy nemcsak Ausztria leg-
jobb folyóiratai fölött áll, hanem a német-
országi legjobb folyóiratokkal is bátran vete-
kedhetik. A „Kultura“ félévi működésével
beigazolta, hogy hazánkban is lehet fényes
kiállítású és a legkényesebb izlésnek is meg-
felelő lapot életben tartani, sőt fokozatosan
fejleszteni, ami leginkább abban nyilvánul,
hogy a Kultura ezertul már havonta kétszer
jelen meg és előfizetési ára mindemellett az
eddig negyedévi öt korona marad. Ha a
Kultura munkatársainak névsorát tekintjük,
valóban csodálkozunk, hogy az aránylag még
fiatal folyóirat mily nagyszámu és neves ír-
gárdát toborzott maga köré és — értesüle-
sünk szerint — mindezek arra készítették a
lap kiadót, hogy vállalatukat jóval kibővítsék.
A Kultura“ utolsó számának (VI. füzet) tar-
talma a következő: Spector: Az erény haló-
dása. Gyóni Géza: Versek. Rexa Dezső:
Klatte von Klattenhof. Szemző Pál: Versek.
P. Bozók Géza: A versaillesi parkban. Han-
gay Sándor: Versek. Ámon Vilmos: Az ideg-
asszony. Haraszthy Lajos: Versek. Zsirkay
János: Ács Feliciáné. Veres Károly: Mese.
Havas Zoltán: Jörg Friehe. Büky György:
Versek. Dr. Paulovics István: Reviczky Gyula.
Szomoruk és Vidámak. Köveskúti Jenő:
Nyári zivatar. Emberek a kövek között. A
szimbolizmus az új költészetben. Ifj. Remetey
Dezső: Novellák. Az én gályám. Költemények.
Várkonyi Béla dr. Fakir: Képeskönyvek.
Basch Árpád: Művészeti krónika. Munkácsy
Sándor: Színház: — Képek: Tull Ödön:
Aratáskor. Kunnach László: Tanulmányfej-
gázó Berthold: Kisvárosi udvar. Némethiné
Udvardy Flóra: A templomban. Józsa: Her-
zog Géza ex librise. Basch Árpád: A kis hű.
Chinában. A tilosban. Markhot A., Szalay Pál,
K. Fangh Dezső: Könyvdiszek és fejlecek.

A bűvös labda. Ez a címe Zsoldos
László új regényének, melyet mostani, július
2-iki számában kezd közölni Sebők Zsigmond
és Benedek Elek képes gyermeklapja, a Jó
Pajtás. A pompás regény ép oly népszerű-
ségre van hivatva, mint a Jó Pajtás többi
közleményei: Ábrányi Emil verse, Szemere
György novellája, Dörmögő Dörmötör új uta-
zása, melyre most indul a Tatra felé. Rá-
kosi Viktor tréfás története az álnok Csicsóról,
Elek nagyapó cikke a kisbaconi cserebogár-
irtásról, képek a szünidei gyermektelepről,

Zsiga bácsi tréfája a négyszögletű libáról,
Bodor Ödön futóbajnok cikke a futásról. A rejt-
vények és szerkesztői üzenetek egészítik ki e
szám gazdag tartalmát. — A „Jó Pajtás“
előfizetési ára negyedévre 2 korona 50
fillér, félévre 5 korona, egész évre 10 ko-
rona. Egyes szám ára 20 fill. Előfizetéseket
elfogad s kívánatra mutatványszámokat küld
a „Jó Pajtás“ kiadóhivatala (Budapest, IV.,
Egyetem-u. 4.).

**Uj magyar Shakspere-fordi-
tás.** Amihez egy emberöltő előtt ugyszólván
az egész magyar irodalom szövetkezésére és
egy lelkes irodalomkedvelő, Tomory Anasztáz
nagylelkű adományára volt szükség, azt most
nagy áldozatkészséggel ugyan, de ép oly si-
kerrel megvalósítja egy merőben a közönség
érdeklődésére támaszkodó magánvállalat. An-
nak idején a Kisfaludy-Társaság nagy appa-
rátussal valósította meg az első magyar
Shakspere-fordítást, most a Magyar Könyvtár
valósítja meg a másodikát. Sorra adja ki
Shakspere műveit, amelyeket nagy költőink,
Vörösmarty, Petőfi, Arany fordítottak, azokat
az ő fordításukban, a többiekét, melyek a
rég fordításban többé-kevésbé elavultak,
egészen új, irodalmi becsű fordításban. Eddig
az Othello, a Rómeó és Julia, A velencei
kalmár és a III. Richárd jelent meg ilyen új
magyar szöveggel, most legújabbán pedig
Shakspere egyik nálunk legnagyobb hatást ért
darabjával, az Antonius és Cleopatrával bő-
vült a sorozat. A darabot Hevesi Sándor for-
dította a kiváló Shakspere-buvár széleskörű
tudásával s a finom, stiliszta művészetével.
Ebben a fordításban adja a darabot a Nemzeti
Színház s így várhatólag ez fog hamarosan
átmenni a köztudatba. A füzet a Lampel R.
(Wodianer F. és fiai) cég kiadásában meg-
jelenő s Radó Antal által szerkesztett Magyar
Könyvtár három számát foglalja el; ára 90 fill.

CSARNOK.

Tanulmányi kirándulás a Balaton körül.

Irta: **Horváth Dezső** zombori polgári iskolai tanár.
(Folytatás.)

Balatonfüred — a magyar tengermenti
fürdők egyik legrégebbike — még teljesen
kihalt volt. A kies villasorok között ballagtunk
szállónk felé, míg szemünk a Balaton mindig
és mindenhol gyönyörködhető képére, majd a
domboldalokon — szőlők között — kies ren-
detlenségben épült villákra tévedt. Impozánsan
emelkedik ki ezek közül a tornyos, régi Ra-
nolder-villa monumentális épülete. Mily vidám
lehet a fürdő-időszak derekán e vidék, a
fürdőtelep gyönyörű ligete, szépen fásított
Kolos-sétálója; hány szem üdvözli naponta
Kisfaludy szobrát, keresi fel a fürdő kesz-
helyi kőből épült kupolás templomát; csolnak
csolnak mellett reng a vizen, a fürdőzők
százai lubickolnak a vízben s élvezik e fürdő
lépten-nyomon látott kényelmét. Nem csoda,
hisz itt minden oly szép, a viruló természet
bűbája életet, vidámságot lehel testre-lélekre.

Füredről már láttuk Tihany hosszán
elnyúló lapos félszigetét, mely ormán álló
barátságos templomával vidáman integetett
felénk. Kora reggel motoros csolnakkal vont
vitorlással hajóztunk a tihanyi mólóhoz. E
kis „tengeri ut“ a Balaton sima tükre —
melyet a nap vidám sugarai oly színessé
varázsoltak — gyönyörű volt. Vitorlásunk
nyomán mély barázda kísért bennünket és a
megbolygatott vízcsappék összecsókolódzva
pajzán napsugarakkal, mint igazgyöngyök
tündököltek. Távolabb lomha, párás levegő
nehezedett a vízfelületre, melyet harmonikusan
összejátszó, halvány színekkel festett be a
reggeli fény és elfedte a tulsó partot. A szem-
nek végtelennek tetsző vizen néhány gőzös

eregette vidám füstjét. egy pár fehér vitorlát dagasztott a parti szél.

Kellemes hegyi séta után „Tihany büszke bérletetjén” néztünk alá a Balatonra. Körülöttünk ott ácsorgott néhány gyerek, levelezőlapot és „szép” kecskekörmöket kínálva. Távolabb egy benszülött csoport, kis, pupos pásztor vezetővel az élén, az echot „mutatta be”. E kis csoport Tihany kabarája. Az egyik szavalt, a másik énekelt, a harmadik kürtölt, míg klasszikus műveltségű direktoruk Vörösmarty híres distikonjával próbálta ki — tudj Isten hányadszor — az echot. Majd a templom hűvös boltozata alatt álltunk, láttuk a XI. századból való restaurált altemplomot (mely erősen emlékeztet a pécsire), az I. Endre sírját jelölő kereszt paizzsal. Figyelemreméltók Lotz freskói, a templom orgonája, művészi faragású kóruskorlátja, fából készült oltárai, melyek egyike I. Lajos máriacelli ezüstoltárának hasonmása. A tihanyi vár omladozó falai mentén elhaladva visszatértünk bárkáinkhoz.

Pár óra múlva már a Sió torkolatába evezett be Füredről elindult hajónk. Siófokról pedig az egyenes somogyi part mentén, a Balaton alkotta homokgátakon (turzások) robogott vonatunk Balatonföldvár felé. A somogyi halmos vidék néhol berkes, bozotos mocsaraknak ad helyet, melyek olyanok mint a tengerparti lagunák. Ezen nádas-rengetegen valamikor a Balaton uralkodott. A Balaton partján pedig süppedő homokfövényével lankásan csuszik a víz alá, itt-ott homokzatonnyokkal, gátakkal (gerendek) megszakítva.

Kétségtelen, hogy Bföldvár a Balaton legkiecsesebb fűrdője. A villatelep jórésze magas dombon fekszik, melyről remek park, serpentin uttal ereszkedik le a Balatonhoz. A móló és a tó partja szépen kiépített, mely utóbbit a jachtklub esinos épülete és egy kilátós szép villa díszíti. A Balatonon pedig a fűrdőházak egész seregét láttuk. Itt ért bennünket az az öröm, hogy megfűrdőhettünk a Balatonban. A víz már kellemes volt, a gyenge szél meg pacsoló hullámverést okozott. Néhányan pár száz méternyire belábtak, ami nem veszélyes, hisz a víz felszínétől ennek sima, homokos feneké még messzebb sem mélyebb mint 1—1,5 m.

E gyönyörű vidéktől is meg kellett válnunk. Hajóra szállva csakhamar eltűnt előtünk a somogyi dombor hirtelen elvágott partja, míg a másik oldalon kiemelkedett az esti homályból a széles alapon elterülő Badacsony. Nyugtalan szél fujdogált, mely erősen feltörte a Balaton viztükret; az égboltozat is vihart jósolt, meg a mi gőzösünk hajósnépe is. Bizony, a balatoni vihar hajóira sokkal veszedelmesebb, mint az óceán háborgása hajóirásaira. A szaporán egymást követő tarajos hullámok alaposan megtáncoltatják a hajót és miután hamarosan partot érnek, visszacsapódva oly hullámkavarodást idéznek elő, mely ellen irányváltoztatással bizony nem lehet védekezni. A vihar elül, a Balaton titokteljesen tovább háborog és a loggók (sima hullámhegyek) oda is elhőmpölyögnek, ahol nem is volt vihar.

(Folyt. köv.)

A közönség köréből.

A városi kövezet.

Ha az ember a város utcáinak kövezetén végighalad, nyitott szemmel is nagyon kell vigyáznia, hogy a kegyetlenül rossz macskakörmökök ki ne törje a lábát, vagy

ha véletlenül valamelyik kátyuba lép, el ne harapja a nyelvét. Mert hogy megbotránkozottan rossz a kövezet, azt csak az nem látja, aki nem akarja látni. Hiszen már közmondásossá vált, hogy mire a vonattól befiakkerozik, vagy beautózik valaki a városba, hát a nagy zökkenések következtében *kettéharapja a nyelvét* és megnémul! Ilyen rossz kövezet mellett nem csoda, ha idegenek nem szívesen keresik föl a várost, — ami persze az iparra és kereskedelemre is bénítólag hat — mert hiszen senki se akarja magát kitenni annak a veszélynek, hogy a gyakori zökkenőknél kiforduljon a fiakkerből és a nyakát törje, vagy a nyelvét harapja el. És ha valaki a rossz kövezeten egyszer mégis keresztül mer hajtatni, az már biztos lehet arról, hogy a menyországba jut, de ha kétszer merné egymásután megtenni az utat, akkor istenkisértést követne el és menten a pokolba szállna a lelke!

De éppen a kegyetlenül rossz kövezet az oka annak is, hogy az autóbussz, melyet vállalkozók nagy áldozatok árán indítottak meg a közönség kényelmére olcsó közlekedési eszközül, gyakran napokig se képes lebonyolítani a forgalmat, mert a botránnyosan rossz kövezet nemcsak a gummi borítékot szaggatja le a kerekeiről, de az egész alkotmányt is majdnem széjjelrzza, minek következtében folyton javíttatni kell, s így a nagy közönség elesik a kényelmes és olcsó közlekedési eszköztől. Pedig nagyon is érdekében áll az utazó közönségnek, hogy ebben a méregdrága világban gyorsan és olcsón utazhassék.

És egy kis jóakarattal ezen igen könnyen lehetne segíteni, ha legalább is a forgalmasabb főutakat jó kövezettel látná el a város. Hiszen ugy tudjuk, hogy a kövezés *külön álló alapot* képez, s így nem függ össze a tervbe vett csatornázással, tehát a városi tanács bármikor is megcsináltathatná a jó kövezetet, mi által hálára kötelezné a nagy közönséget, de emelné ezzel az ipar és kereskedelem forgalmát is.

HIRDETÉSEK.

2352/1911. szám.

Pályázati hirdetés.

Kula községében megüresedett s évi 900 korona fizetés és 120 korona lakbérrel javadalmazott III. irnoki, nemkülönben az esetleges előléptetés folytán megüresendő s napi 2 kor. 40 fil. s évi 120 kor. lakbér fizetéssel javadalmazott állandó dijnoki állásra pályázatot hirdetek s felhívom az ezen állásokat elnyerni óhajtókat, hogy szabályszerűen felszerelt pályázati kérvényeiket hozzám **f. évi július hó 31-éig** bezárólag nyujtsák be.

Kula, 1911. július 4.

Dr. B U D A Y,
főszolgabíró.

2—1

HIRDETÉSEK

FELVÉTEK

LAPUNK KIADÓHIVATALÁBAN.

Gazdasági Takarékpénztár Rt. Zomborban.

Értesítés.

Gazdasági Takarékpénztár Rt.-nál
Zomborban

heti 1 korona befizetés s csekély pótdíj ellenében
1000, azaz Egyezer koronát

biztosíthat magának minden 20 és 60 év közötti egyén, aki az intézetnek ujonnan szervezett **takarékbiztosítási osztályába** előzetes orvosi vizsgálat alapján tagul belép. — **A befizetések segélyegyleti mintára hetenként teljesítendők**, az intézet által takarékbetétként kezeltetnek és **kamatoztatnak**. E befizetések **bármikor felmondhatók**, amely esetben az erre vonatkozó szabályzatok értelmében a teljesített **befizetések visszafizetnek**. — Amennyiben a befizető heti befizetéseit 15 éven át pontosan teljesíti, **!!! a 15-ik év végén !!!**

1 korona heti betét után
1000, azaz Egyezer koronát

kap s minden további 1 korona után, további 1000 koronát a Gazdasági Takarékpénztár Rt.-től Zomborban. Ha pedig a befizető 15 éven belül **bármikor** elhal, az esetben törvényes örökösei, vagy az általa előre kijelölt **!!! kedvezményezett kap !!!**

1 korona heti betét után
1000, azaz Egyezer koronát

s minden további 1 korona után további 1000 koronát a haláleset igazolása után **30 nap alatt**. Ezen, a haláleset alkalmával esedékes összegnek, a vonatkozó szabályok szerinti pontos kifizetését a hollandi „**DORDRECHT**” életbiztosító társaság (magyarországi igazgatósága Budapesten, V., Marokkói-utca 2., saját palotájában) biztosítja **!!! !!! és a !!! !!!**

Gazdasági Takarékpénztár Rt.
ZOMBORBAN közvetíti.

A jegyezhető legcsekélyebb befizetés **hetenként 1 korona, aminek ellenében 1000 korona** s a legnagyobb befizetés **hetenként 50 korona, amelynek ellenében 50,000 korona** biztosítatik 15 évi idő elérésére, vagy időelőtti elhalálozás esetére. Csekély heti befizetés ellenében tehát bárkinek alkalma nyílik egyrészt arra, hogy számottevő összeget megtakaríthasson s ezzel esetleg jövődöbeli jólétének alapját megvesse, másrészt pedig arra is, hogy elhalálozás esetére hozzátartozóinak megélhetését biztosítsa.

E befizetések alapján a takarékpénztár kölcsönöket is folyósít.

Tagul bárki és bármikor beléphet, anélkül, hogy az év folyamán már lejárt heteket **!!! utánfizetnie kellene. !!!**

Nők és férfiak egyforma pótdíjat fizetnek! Vidékiek befizetése postatakarékpénztári csekkel, költség nélkül teljesíthető. Részletes felvilágosítások az intézet helyiségében a hivatalos órák alatt mindenkinek készséggel adhatók.

Gazdasági Takarékpénztár Rt.
ZOMBORBAN.

*—1

Rózsakiállítás!

Van szerencsém a nagyérdemű közönség becses tudomására adni, hogy **Zomborban július hó 2-16-ig, a sajátnevelésű rózsaiskolámban**

legegyszerűbb a **Csonoplyai-utról** kiindulva jobbról balra a temető mögött. **ISKOLÁK** vagy

EGYLETEK előre bejelentésüket a főüzletemben kérem.

A kiállítás beléptidij nélkül, egész nap nyitva áll.

Mégegyszer becses figyelmüket felhívom

: : s maradok kiváló tisztelettel : :

KIÁLLITÁST

Rózsakiállítás!

rendezek. A n. é. közönség figyelmét felhívom arra, hogy nem a Rákóczi-úti főüzletemben, hanem a nagyszerbtemető mögött fekvő telepemen tartom. Közlekedés

GOESER ANTAL,

3-2 mű- és kereskedelmi kertész.

KRISTALY FORRÁSÁSVÁNYVIZ

Étvágyat javít. Gyomorrontást megakadályoz. Több mint ezer orvos ajánlja. Kapható minden fűszer és csemege üzletben, jobb vendéglőben és kávéházban.

Főraktár:

Rácits és Czvrkusits uraknál,

8-2 ZOMBOR.

SZT. LUKÁCSFÜRDŐ KUTVÁLLALAT RÉSZV. TÁRS. BUDAPEST (BUDA).

HUNGÁRIA-FÜRDŐ.

Bérlő: **Germann I.**

GÖZFÜRDŐ:

URAKNAK: naponta reggel 5-től d. u. 1-ig, szombaton egész nap.

HÖLGYEKNEK: hétfőn, szerdán, pénteken mindig délután 1/2 2 órától 6-ig.

Kitünő masszázor és elsőrendű tyukszemvágó a fürdőben.

A kádfürdőket hölgyek és urak mindennap, vasárnap délután kivételével használhatják.

A meleg vízmedence naponta kétszer kimosva és állandóan friss viz.

Értesítés.

Van szerencsém a t. vadász uraknak szives tudomására hozni, hogy m. kir. lőporárudámban sajátkezűleg töltött kész és üres valódi **angol Eley** és **Hirtenbergi** töltények mindenkor kaphatók.

Magamat a t. vadász urak szives figyelmébe ajánlva, vagyok

20-3 kiváló tisztelettel

Lugmerszky P. Szvetozár

Zombor, Kossuth L.-utca, a nagy tózsde mellett.

!!MOTORVEVŐK FIGYELMÉBE!!

Mielőtt gazdasági motort ceséplők, szeckavágók, morzsolók, darálók és kisipari gépek hajtására venne, okvetlen kérjen ajánlatot 50-16

VARGA N.

gépműhelye

ZOMBOR, Militicsi-utca 11.

saját rendszerű és saját készítményű

!! nyersolajmotorról !!

Legolesőbb üzem és a legolcsóbb motor a világon!

Uzemköltség lóerőóránként 1 fillér!!

Bácskában 5-2

egy 15 év óta fenálló **vegyeskereskedés** családi viszonyok miatt eladó. Évi forgalom 40-50,000 korona.

2210. szám.

Hirdetmény.

A Ferenc-csatorna részvénytársulat mérnöki hivatala közhírré teszi, hogy az újvidéki temerini hidnál levő korsma épületét, helyhez kötött italmérési jog alapján, a jelenleg is hozzátartozó építményekkel együtt, 1912. március hó 12-től kezdődőleg 5 évre bérbe adja.

Ajánlatok az 1 évi bér 10% óvadékkal **október 1-ig** alulírotthoz nyújtandók be és azzal ajánlattevők december hó 1-ig kötelezettségben maradnak.

Közelebbi feltételeket írásbeli megkeresésre alulírott hivatal készséggel adja meg.

Kissztapár, 1911. június hó 1-én.

A mérnöki hivatal főnöke:

Jolánkai,

főmérnök.

Az OLLA több mint 2000 orvos által legmegbízhatóbbnak ajánlva.

Az OLLA szakorvosok által megvizsgálva és legjobbnak minősítve van. Két évi jóállás. Ára tucatonként 4, 6, 8 és 10 korona.

Az „OLLA”-gummi kapható az ország minden gyógyszerárában és jobb drogériákban. Követelje azonban, hogy a szállítója önnek **csakis OLLA-t** adjon és ne engedjen magának csekélyebb értékű silány utánzatot mint „ép oly jót” feldicsérni. — Az elárúsító helyek kimutatását, árjegyzékét és eredeti propaganda reklámot ingyen küld az OLLA gummigyár Wien II/231., Praterstrasse No. 57.

Raktár Zomborban: **Tárczay István** és **Illin Dezső** gyógyszerárában. 100-98

Lapunk kiadóhivatalában egy

TANULÓLEÁNY

fizetéssel felvétetik.

1275/1911.

Pályázati hirdetmény.

Kiskér község jegyzői irodájában a segédjegyző betegsége folytán egy az adóügyekben jártas egyén mint helyettes segédjegyző havi részletekben a közpénztárból járó évi 800 kor. fizetés és 100 kor. drágasági pótlék élvezetével egyelőre egy év tartamára azonnal alkalmazást nyerhet.

Használhatóság esetén állandó alkalmaztatásra számíthat; a német nyelv ismerete igazolandó.

Okmányolt ajánlatok alulírt jegyzőhöz intézendők.

Kiskér, 1911. július 1.

Korbai Pál,
jegyző.